

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

BILTEN

2 – 2006 Živa stoka

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

28. februar 2006. Vol. 1, Broj 2

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore

www.minpolj.vlada.cg.yu

Ponuda žive stoke	2
Stočna pijaca - Podgorica	2
Pregled cijena žive stoke	3-6
Ishrana krava	7-8

Slaba ponuda

U januaru i februaru je bila slaba ponuda žive stoke na stočnim pijacama širom Crne Gore. Ovo se uglavnom objašnjava lošim vremenskim uslovima kao i slabom potražnjom u ovom dijelu godine.

Kada je riječ o vrstama stoke zapaža se da je govedarstvo kako tako zastupljeno što nije slučaj sa drugim vrstama. Mala je ponuda u ovčarstvu i kozarstvu. Prvi i najveći razlog ovome je sezonski karakter u ova dva pravca proizvodnje. Najslabija je ponuda svinja. Razlog ovome je što je ponuda uslovljena uvozom iz Republike Srbije. Trenutno je na snazi zabrana uvoza zbog pojave kuge svinja u Srbiji. Domaća proizvodnja je za sada mala i uglavnom se kupoprodaja obavlja na farmi.

Slaba ponuda uslovljava i relativno visoku cijenu tako da se cijena prasadi do 25 kg kreće od 3,40 €/kg u Nikšiću do 5,00 €/kg u Bijelom Polju.

Stočna pijaca - Podgorica

Stočna pijaca u Podgorici je zbog izgradnje modernog objekta izmještena u neposrednu blizinu stare u neadekvatne uslove. Vjerovatno je da ta činjenica utiče da ponuda nekih vrsta i kategorija stoke bude mala a da nekih kategorija uopšte nema na ponudi.

Treba naglasiti da je posebno slaba ponuda priplodnih krava Holštajn Frizijske i Smeđe rase, najvjerovatnije zbog ustaljene prakse da kvalitetna muzna grla se prodaju na pragu farme i ne dovode se na stočnu pijacu. Zapaženo je da na ponudi nema svinja svih kategorija. Razlog tome je zabrana uvoza koja je još uvijek na snazi.

Izgradnja objekta nove stočne pijace je u toku i nadamo se da će u planiranom roku biti završena. Završetkom ovog objekta i njegovim stavljanjem u funkciju značajno će se u kvantitativnom smislu poboljšati ponuda. Nova stočna pijaca bi trebalo da zadovolji sve zoohigijenske standarde.

Prikaz cijena (€/kg) za grupu proizvoda - živa stoka - stočne pijace

Prices for product group

u periodu od 01-02-2006 do 28-02-2006

Crna Gora

Proizvod	Tip	Opština	Opština	Opština	Opština	Opština	Opština
		Bar	Podgorica	Nikšić	Berane	Bijelo Polje	Pljevlja
		Cijena	Cijena	Cijena	Cijena	Cijena	Cijena
telad sve vrste do 150 kg	1.Min	3.00	3.00	2.80	2.30	2.40	2.30
	2.Max	3.20	3.20	3.10	2.50	3.00	2.50
	Prosjek	3.10	3.10	3.00	2.40	2.70	2.40
junad sve vrste preko 150 kg	1.Min	1.60	1.70	1.80		1.40	1.70
	2.Max	2.00	2.00	2.10		1.60	2.30
	Prosjek	1.80	1.85	2.00		1.50	2.00
junice sve vrste	1.Min		1.70	1.80		1.50	2.00
	2.Max		2.00	2.20		2.10	2.00
	Prosjek		1.85	2.00		1.80	2.00
krave (bs)	1.Min	0.90				1.80	
	2.Max	1.10				2.20	
	Prosjek	1.00				2.00	
krave (hf)	1.Min	0.80	2.00	1.50		1.70	
	2.Max	0.90	2.00	2.20		2.20	
	Prosjek	0.85	2.00	2.00		1.95	
krava (sim)	1.Min	1.00	1.80			2.00	
	2.Max	1.20	1.80			2.40	
	Prosjek	1.10	1.80			2.20	
melezi (me)	1.Min	0.80	1.40	1.50	1.00	1.40	
	2.Max	1.00	1.60	2.00	1.20	2.00	
	Prosjek	0.90	1.50	1.80	1.10	1.70	
krave za klanje	1.Min	0.90	0.80	0.80	1.00	0.80	0.70
	2.Max	1.20	1.40	1.20	1.00	1.10	1.00
	Prosjek	1.05	1.10	1.00	1.00	0.95	0.80
ovce	1.Min	1.50	1.80	1.70	1.60	1.50	1.00
	2.Max	1.90	2.50	2.10	2.00	2.00	1.20
	Prosjek	1.70	2.15	2.00	1.80	1.75	1.10
jagnjad	1.Min		3.20	2.80	3.00		1.80
	2.Max		3.50	3.10	3.00		2.50
	Prosjek		3.35	3.00	3.00		2.10
ovnovi	1.Min		1.80	2.00	2.00	1.80	1.20
	2.Max		2.00	2.20	2.00	2.00	1.30
	Prosjek		1.90	2.10	2.00	1.90	1.40
koze	1.Min	1.60	2.20				
	2.Max	1.80	2.50				
	Prosjek	1.70	2.35				
jarad	1.Min			2.40			2.30
	2.Max			2.60			2.30
	Prosjek			2.50			2.30
jarčevi	1.Min	2.40		2.00			
	2.Max	2.50		2.20			
	Prosjek	2.45		2.10			
prasad do 25 kg	1.Min			3.40		4.00	
	2.Max			3.60		5.00	
	Prosjek			3.50		4.50	
prasad preko 25 kg	1.Min			3.00			
	2.Max			3.50			
	Prosjek			3.30			
tovljenici do 100 kg	1.Min						
	2.Max						
	Prosjek						
tovljenici preko 100 kg	1.Min					1.50	
	2.Max					1.80	
	Prosjek					1.65	
krmače za klanje	1.Min						
	2.Max						
	Prosjek						

Cijene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 06.-12.02.2006. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija													Vojvodina						Dominantna cena Srbija	Dominantna cena Centralna Srbija	Dominantna cena Vojvodina
			Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Nis - Beljin	Pirot	Pozarevac	Smederevo	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin			
Dviske	sve		140	150	150	200	210	190	200	230	215	230	210	230	210	130	180	180	210	200	180	130	200	180
Jagnjad	sve		200	200	210	190	200	230	215	230	210	230	210	230	210	130	180	180	210	200	180	130	200	180
Jarići	sve		160	150	150	150	150	150	160	160	160	160	160	160	160	110	160	160	160	160	160	160	160	160
Junad	do 300 kg	HL	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Junad	do 300 kg	SM	150	140	140	140	135	140	140	135	140	140	140	140	140	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Junad	>480 kg	sve	140	135	140	135	130	135	---	---	---	---	---	---	---	190	---	145	145	131	130	135	135	145
Koze	sve		80	80	80	80	80	80	80	80	100	80	80	80	80	80	80	80	100	---	---	80	80	80
Krave za klanje	HL		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Krave za klanje	SM		95	100	120	95	90	80	100	80	100	100	87	100	87	---	---	90	100	87	---	100	100	100
Krmače za klanje	>130 kg	sve	90	85	85	85	85	85	90	80	80	80	95	80	90	80	80	70	70	---	85	90	90	80
Ovca	sve		120	120	120	110	110	110	90	100	100	120	90	100	100	80	90	85	100	87	90	120	120	90
Ovnovi za priplod	sve		140	120	140	---	---	---	---	---	---	130	110	120	---	---	---	---	170	---	---	---	---	---
Prasad do 15 kg	sve		190	140	180	180	160	190	180	---	---	180	150	---	---	200	180	180	230	---	200	180	180	200
Prasad do 25 kg	sve		180	130	180	150	190	---	---	---	---	180	170	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne junice	sve		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave	HL		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave	SM		170	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Šilježad	sve		150	160	160	150	140	---	---	---	---	---	140	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Telad	80-160 kg	HL	230	230	230	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	210	200	---	200	---	---	---	---	---
Telad	80-160 kg	SM	270	250	---	270	240	210	220	---	---	---	230	---	---	230	250	250	300	---	250	270	270	250
Tovljenici	80-130 kg	sve	105	100	100	100	110	---	---	---	---	100	120	105	---	95	110	90	85	80	110	110	100	110
Tovljenici	>130 kg	sve	100	90	90	100	100	---	---	---	---	90	110	95	---	100	85	70	---	---	105	90	90	90

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 87 dinara)

HrvRegija

Prikaz cijena (kn/kg) za grupu proizvoda - stoka,meso i prerađevine-stočni sajam

Prices for product group
u razdoblju od 23-01-2006 do 29-01-2006 (04.tj. 2006.god.)
uspoređeno s razdobljem od 09-01-2006 do 15-01-2006 (02.tj. 2006.god.)

Hrvatska

Hrvatska			Regija
			Hrvatska
robakod	Proizvod	Tip	Cijena
11001	tele simental (80<160 kg)-calf .	1.Min 2.Max Prosjek	20,00 28,00 24,02
11004	tele holstajn (80<160kg)-calf .	1.Min 2.Max Prosjek	18,00 23,00 20,18
11009	junica simental (za klanje)-heifer .	1.Min 2.Max Prosjek	11,00 13,50 11,79
11014	junica holstajn (za klanje)-heifer .	1.Min 2.Max Prosjek	10,00 11,00 10,50
11020	bik simental (>450kg)-beef .	1.Min 2.Max Prosjek	12,00 17,00 13,20
11033	bik holstajn (<450 kg)-beef .	1.Min 2.Max Prosjek	14,00 14,00 14,00
11040	bik holstajn (300<450 kg)-beef .	1.Min 2.Max Prosjek	11,00 12,00 11,50
11043	krava simental (za klanje)-cow .	1.Min 2.Max Prosjek	4,00 10,00 6,84
11050	odojak (25-35 kg)-piglets .	1.Min 2.Max Prosjek	12,00 25,00 14,90
11057	svinja (80-120 kg)-pig .	1.Min 2.Max Prosjek	8,50 19,00 10,26
11064	krmača (za klanje)-sow .	1.Min 2.Max Prosjek	6,00 10,00 8,00
11070	janjad-lambs .	1.Min 2.Max Prosjek	20,00 34,00 26,36
11075	ovca (za klanje)-sheep .	1.Min 2.Max Prosjek	9,00 10,00 9,00
11085	ždrijebe-foal .	1.Min 2.Max Prosjek	14,00 14,00 14,00
11090	konj-hors .	1.Min 2.Max Prosjek	10,00 11,00 10,50

Izvor: TISUP

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

COMMISSION EUROPEENNE Direction générale de l'Agriculture D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture		CIJENE STOKE ZA KLANJE U EU																Datum										
		CIJENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE																od: 06.02.05										
		PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES																do: 12.02.06										
		MARKET PRICES - MEMBER STATES																										
(EURO) (kg POJIV)	BE	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	ML	AT	PL	PT	SI	SK	R	SE	UK	EU	Promjena postotno	
Janjad U2	307,18	283,11	330,88	333,01	407,51	362,20	358,00	285,47	405,96			333,10			330,65	323,73	249,44	303,70	290,26	289,93			269,27	279,40	373,89	1,69		
Janjad U3	283,56	278,81	331,78	328,86	387,65	352,00	286,97	377,05				316,25			307,30	324,76	251,61	308,50	290,09	284,61			278,21	275,54	346,27	1,30		
Janjad R2	277,62	268,73	308,21	326,46	211,87	387,60	396,70	345,01	351,39			185,18	224,81	316,30	236,53			287,70	314,92	238,31	345,20	287,84	256,64	292,81	287,54	265,52	6,65	
Janjad R3	137,19	368,52	308,34	320,48	378,88	334,01	338,00	280,79	347,81			188,35	222,71	293,49	249,27	347,78	288,83	316,99	243,46	351,90	288,83	294,62	299,88	272,61	270,17	318,69	5,48	
Janjad O2	245,64	259,53	289,59	286,42	186,18	367,16	298,72	209,00	202,22	320,20	184,07	211,13	262,10	247,39	347,78	273,15	268,43	239,10	332,40	291,51	249,88	249,33	256,76	244,60	275,28	1,30		
Janjad O3	222,14	280,08	280,57	178,14	350,61	315,91	293,00	270,07	284,29	320,20	188,16	215,13	254,80	252,05	347,78	274,47	304,28	243,45	329,10	279,24	289,58	260,74	281,72	249,89	284,57	-1,47		
Janjad	278,00	272,31	291,74	314,21	186,62	377,27	348,02	338,90	280,45	374,61	320,20	185,62	212,41	321,26	247,37	347,78	289,86	319,31	242,10	344,87	288,71	258,36	255,23	263,47	290,71	320,80	2,69	
Bikovi R3	260,24	208,54	284,72				259,00	239,20				285,64	236,88					278,29						270,77		262,73	5,56	
Bikovi	260,24	208,54	284,72				259,00	239,20				285,64	236,88					278,29						270,77		262,73	5,56	
Goveda U2					354,00	283,17						325,94						325,94						286,92		308,16	-1,77	
Goveda U3					354,00	284,63						313,85						313,85						277,45		290,06	0,19	
Goveda U4					333,00	284,28						299,01						299,01						266,68		289,12	1,16	
Goveda R3					329,00	278,88						301,94						301,94						268,73		280,37	-0,03	
Goveda R4					312,00	279,18						314,00						314,00						262,69		281,37	-0,49	
Goveda O3					269,00	271,01						192,51						192,51						260,64		263,61	-0,15	
Goveda O4					263,00	271,70						302,00						302,00						250,51		266,44	-0,25	
Goveda					304,95	276,02						314,10						314,10						259,82		279,37	-0,19	
Krave R2	251,80				320,00	229,82						212,97						212,97						178,62		223,36	9,66	
Krave R3	241,30	199,27	254,09	238,45	178,30	191,31	323,00	242,40	222,96			284,00	178,69				266,35	227,30	152,80	192,20	169,07	177,57		246,20	240,12	265,32	1,36	
Krave R4	198,17	258,51	241,90		239,72	307,00	242,38					135,04					260,78	230,14	191,16					229,38	234,01	238,52	1,37	
Krave O2	226,09	176,83	194,62	214,59	158,18	168,72	152,22	255,00	222,51	201,90		135,96	146,44	245,90	163,41		238,18	198,60	161,50	197,40	155,92	157,23		233,69	207,64	208,35	1,58	
Krave O3	219,10	170,94	228,90	225,45	152,62	168,32	164,63	260,00	231,81	209,04		132,90	157,21	238,04	177,70		247,58	204,05	163,94	175,60	157,74	156,71	192,43	238,01	212,87	229,24	2,89	
Krave O4	208,72	173,51	228,38	231,24	142,97	130,80	251,00	234,78				138,53	158,16		179,51		291,88	212,85	190,23	129,79	150,78	154,16	228,95	198,06	215,98	3,69		
Krave P2	176,64	145,36	160,47	168,47	142,97	133,54	214,00	191,39	173,35	203,79	131,95	145,01	232,70	162,76			205,18	182,36	168,21	156,50	111,04	135,90	153,46	192,95	163,37	178,51	4,80	
Krave P3	168,93	143,24	191,01	166,50	138,37	101,08	130,73	239,00	254,16	179,57	203,79	137,61	149,32	223,40	173,52		229,87	168,84	176,99				147,65	150,51	216,02	180,76	204,69	3,15
Krave	215,31	182,40	195,99	217,37	147,62	168,12	158,75	268,23	225,19	188,44	203,79	134,87	148,50	250,99	177,62	212,97	242,41	211,32	167,59	165,51	155,02	163,98	157,89	221,05	197,82	221,23	3,05	
Junice U2	320,00	313,97	291,54		351,53	378,00	284,32	422,84				340,00					287,45	220,31	383,70					308,07	290,62	372,82	10,30	
Junice U3	301,00	215,62	331,11	280,97	346,47	373,00	284,77	406,15				283,12	215,72				261,65	186,82						274,12	292,52	354,16	0,11	
Junice R2	257,50	214,36	283,29	287,50	382,75	323,86	339,00	277,70	398,20			311,70					268,34	169,71	304,20	263,77	187,85			260,21	280,29	327,80	8,86	
Junice R3	214,10	313,87	300,84	278,96	372,39	348,06	340,00	279,01	393,83			186,94	300,96				270,48	204,78						272,18	282,99	309,06	4,37	
Junice R4	202,02	293,47	276,44		274,00	318,00	270,83					189,02			193,68		268,10	201,46							259,35	281,11	276,98	0,32
Junice O2	198,01	252,75	218,20	192,31	362,55	317,13	260,00	270,45	239,38			161,22	168,87	248,20	196,56		231,96	165,93	327,40	248,96	176,32	231,87	234,45	251,48	242,40	242,40	0,54	
Junice O3	184,76	265,08	226,84	186,62	320,56	305,46	275,00	271,39	232,62	257,78	168,17	174,44	241,67	195,57			239,69	202,53							243,85	203,90	242,44	-0,48
Junice O4	188,05	249,54	231,24	192,31	265,64	268,00	272,36					257,78	168,89	179,24	194,02		239,04	208,11							230,06	177,93	265,42	-0,67
Junice	284,49	207,22	277,09	258,98	190,26	358,90	337,46	347,87	276,30	395,01		184,63	172,87	294,57	195,36	311,20	270,04	203,76	338,46	255,77	178,64	212,53	254,50	273,60	301,89	2,80		
Polufite	232,77	227,62	248,48	267,47	168,59	340,94	316,48	308,65	266,45	347,02	257,35	162,40	155,73	266,26	193,13	262,16	248,14	275,32	212,41	307,50	244,97	192,76	215,20	246,62	268,15	282,97	2,58	
Promjena postotno nedjelje	1,37	1,66	6,07	0,37	-0,46	3,11	2,06	2,30	1,84	8,78	2,90	-10,71	0,13	0,89	-0,08		4,33	1,83	1,29	3,28	1,18	1,25	-4,67	-0,22	0,03	2,55		

Izvor: EU Komisija

ISHRANA KRAVA

1. Uvod

Osnovni cilj proizvodnje mlijeka je ostvarivanje visoke mliječnosti po grlu i normalna reprodukcija.

Ishrana muznih krava spada u grupu najznačajnijih faktora koji utiču na visinu proizvodnje mlijeka i njenu efikasnost.

U zavisnosti od stadijuma laktacije i bremenitosti ishranu možemo podijeliti u više faza i to:

- Ishrana tek oteljenih krava,
- Ishrana krava u ranoj laktaciji,
- Sredina laktacije (70 - 150 dana),
- Kasna laktacija (posljednja dva mjeseca),
- Period zasušenja.

2. Ishrana tek oteljenih krava

U ovom periodu ishranu treba prilagoditi stanju vimena. Poželjno je da prvih dana posle teljenja krave dobijaju isti obrok kao i pred sami oteljaljaj. U više navrata se daje kvalitetno sijeno po volji i male količine koncentrata (ispod 3,5 kg), ili bez koncentrata. Odmah posle oteljaja kravi dati mlaki napoj od pšeničnih mekinja.

Voda se daje po volji.

3. Ishrana krava u ranoj laktaciji

Period prvih 60 - 70 dana laktacije, kada se proizvodnja mlijeka brzo povećava i dostiže maksimum. Obim konzumiranja hrane, a posebno

energije, u tom periodu ne prati potrebe za proizvodnju mlijeka, pa se krave nalaze u negativnom bilansu energije i troše tjelesne rezerve. Krave u ovoj fazi ne bi trebalo da izgube više od 50 - 90 kg, jer kod većih gubitaka javljaju se problemi u reprodukciji i metaboličke bolesti.

Ovo je period kada se krave postepeno prilagođavaju na puni obrok.

Poželjno je kravama davati kvalitetno sijeno po volji. Postepeno uvoditi ostala hraniva koja će konzumirati tokom laktacije.

Količinu koncentrata treba povećavati za 0.5 - 1 kg dnevno (sve dok se proizvodnja povećava), a ona ne bi trebala da prelazi 60% suve materije obroka.

Visokoproduktivne krave maksimalnu proizvodnju postignu između 8 - 10 nedjelje laktacije, a cilj je da se taj nivo održi što duže.

Poznato je da je za svaki 1 kg veće mliječnosti na vrhu laktacijske krive, godišnji prinos mlijeka veći za oko 200 kg.

4. Ishrana krava u sredini laktacije

To je period 70 - 150 dana poslije teljenja.

Konzumiranje hrane dostiže maksimum, tako da krave ulaze u pozitivan bilans energije (povećavaju tjelesnu masu). Posle dostizanja maksimalne proizvodnje, količina mlijeka se postepeno smanjuje. Kod visokoproduktivnih grla koja su dobro

hranjena postiže se da ova brzina ne bude velika.

Ovo je period laktacije kada ishrana najdirektnije utiče na proizvodnju.

Nastaviti davati kvalitetnu kabastu hranu, čije konzumiranje suve materije treba da bude minimalno 1,5% tjelesne mase (očuvanje funkcija buraga i održanje % mlij. masti).

Količina suve materije iz koncentrata u obroku može biti i do 2 - 3% tjelesne mase.

Znači, maksimalno konzumiranje SM može dostići 3,5 - 4% od tjelesne mase, mada zavisi od visine proizvodnje i apetita krave. Odnos suve materije iz koncentrovane i kabaste hrane može biti različit i to: 40 - 60%, 50 - 50% ili 60 - 40%.

5. Ishrana krava na kraju laktacije

Poslednja dva mjeseca laktacije. Sa aspekta organizacije ovo je najjednostavnija faza.

Konzumiranje hranljivih materija prelazi njihove potrebe, a proizvodnja mlijeka opada. Ovo je period za obnovi tjelesnih rezervi, izubljenih u toku rane laktacije, čime se osigurava dobra kondicija u vrijeme zasušenja. U ovom periodu moguće je smanjiti troškove ishrane, povećanjem učešća kabastih hraniva u obroku. Koncentrat se može smanjiti na 1.5 - 2 kg/dan.

U ovom periodu krave zahtijevaju znatno manju količinu hrane, pa treba

voditi računa da ne dođe do suvišnog nagomilavanja tjelesne mase.

6. Ishrana krava u periodu zasušenja

To je period za pripremu krave za narednu laktaciju i traje 45 - 60 dana pred teljenje (regeneracija vimena, intenzivniji porast embriona, postizanje odgovarajuće tjelesne kondicije, stimulacija imunog sistema, razvoj poželjnih mikroorganizama u buragu).

Pravilnom ishranom u ovoj fazi može se povećati količina mlijeka u narednoj laktaciji za 300 - 700 kg i smanjiti mogućnost metaboličkih bolesti.

Krave u ovom periodu treba hraniti kao da daju 10 kg mlijeka.

Konzumiranje suve materije kreće se oko 2% od tjelesne mase grla, a poželjno je da više od 50% bude iz kabaste hrane.

Na oko 21 dana pred teljenje počinje se sa promjenom obroka u pravcu onoga koji će se koristiti u laktaciji (povećati konc. do 4kg/dan, ograničiti ili ukinuti so, kontrolisati količini Ca i P).

Isti princip se se koristi i kod steonih junica, ali se sa pripremom počinje 30 dana prije partusa.

Cilj pripreme grla je zasnivanje buražne mikroflore koja će variti povećanu količinu hrane u laktaciji.

Za svaku od ovih faza potrebno je izbalansirati obrok, odnosno odrediti količinu hrane koja će zadovoljiti potrebe životinje u toku 24 sata.